

УДК 619:616.995.1:636.1

ПОШИРЕННЯ СТРОНГІЛОЇДОЗУ КОНЕЙ ЗАЛЕЖНО ВІД ТИПУ ЇХ УТРИМАННЯ

В. О. Євстаф'єва, д. вет. н., доцент, Ю. А. Гугосьян, аспірант
y.gugosyan@gmail.com

Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

Поширення та інтенсивність гельмінтозної інвазії постійно змінюється. Це залежить як від дії внутрішніх факторів організму тварин, так і від умов навколишнього середовища. Стронгілоїдоз — геогельмінтоз, розвиток збудника якого передбачає чергування вільно існуючих та паразитуючих поколінь. Тривале збереження стронгілоїдесів в об'єктах навколишнього середовища сприяє постійній реінвазії тварин. В Україні найбільш поширеними типами утримання коней є стаєнний, стаєнно-вигульний, та стаєнно-табунний. Питання щодо поширення *Strongyloides westeri* у коней на території Дніпропетровської області, динаміки чисельності його залежно від типу утримання в організмі тварин залишаються маловивченими.

Мета роботи полягала у вивченні поширення стронгілоїдозної інвазії коней у господарствах Дніпропетровської області за різних типів утримання тварин.

Дослідження проводили в період з січня по листопад 2015 року, в умовах кінно-спортивних шкіл, клубів та приватних господарств Дніпропетровської області. Матеріалом для досліджень слугували фекалії коней різного віку та порід. Рівень інвазованості тварин визначали за показниками екстенсивності (ЕІ, %) та інтенсивності інвазії (ІІ, екз. яєць в 1 г фекалій).

Лабораторну діагностику стронгілоїдозу проводили овоскопічно-флотаційним методом за Котельниковим і Хреновим. ІІ визначали через підрахунок кількості яєць в 1 г фекалій за методом Трача. Всього обстежено 15 конегосподарств та 211 тварин, досліджено 263 проби фекалій.

Стронгілоїдоз реєстрували у 100 % досліджуваних господарств Дніпропетровської області. Встановлено, що середня екстенсивність стронгілоїдозної інвазії у коней становила 39,31 % за середньої інтенсивності інвазії 27,62±6,17 яєць/г.

На території Дніпропетровської області найчастіше практикують стаєнно-вигульний тип утримання коней, за якого коней годують та утримують в індивідуальних денниках та на декілька годин випускають на невеликі вигульні майданчики. За умов такого утримання досліджено 174 тварини віком від 3 місяців до 21 року. В досліджених господарствах простежували нерівномірне ураження коней стронгілоїдесами. Найбільшу кількість коней (97) обстежено у комунальному позашкільному навчальному закладі «Спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа Олімпійського резерву з кінного спорту» Дніпропетровської міської ради. У цьому господарстві показник ЕІ склав 37,50 %, при ІІ 22,64±7,21 яєць/г. Найнижчу ЕІ (10 %) зафіксовано у коней стрілково-спортивного клубу «Беркут», найвищу (100 %) — у тварин кінноспортивного клубу «Кінний дворик». У середньому показник ЕІ склав 37,32 %. Найнижчу ІІ зареєстровано у коней кінноспортивного клубу «Озерище» (3,56±1,21 яєць/г), найвищу (171,77±11,43 яєць/г фекалій) — у коней комунального закладу культури «Центральний парк культури та відпочинку ім. Т. Г. Шевченка». Показник ІІ за стійлово-вигульного типу утримання в середньому склав 34,37±9,42 яєць/г.

Стаєнно-табунний тип простежували за приватного утримання коней власниками та в агрокомплексі «Орлівщина»: тварини утримуються в індивідуальних денниках, на пасовище їх випускають на 6–12 годин щоденно впродовж пасовищного сезону. Всього обстежено 28 коней різних вікових груп. ЕІ в середньому у цих тварин склала 71,80 %. Показник ЕІ в коней, які утримуються у приватній власності, склав 66,67 % при середній ІІ (78,89±11,92 яєць/г фекалій). В агрокомплексі «Орлівщина» показник ЕІ стронгілоїдозної інвазії склав 76,92 % за середньої ІІ (63, 45±10,41 яєць/г фекалій).

Стаєнний тип утримання практикується у кінноспортивному клубі «Мустанг». За цих умов коні постійно перебувають в індивідуальних денниках, не виходячи на пасовище. В обстеженому кінноспортивному клубі зафіксовано низький рівень ЕІ (11,11 %) та ІІ (3,56±1,12 яєць/г фекалій).

Аналіз одержаних даних свідчать про значне поширення стронгілоїдозної інвазії коней у господарствах з різним утриманням на території Дніпропетровщини. Високий рівень зараження тварин за стійлово-пасовищного утримання пов'язуємо з використанням незмінних пасовищ, особливістю біології стронгілоїдесів та потенційною можливістю збереження збудника у навколишньому середовищі.

Результати проведених досліджень підтверджують залежність рівня інвазованості коней збудником стронгілоїдозу від типу їх утримання: найвищу екстенсивність інвазії тварин зафіксовано за стаєнно-табунного утримання — 71,80 % за ІІ 71,17±10,31 яєць/г. Показники інвазованості коней у господарствах зі стаєнним та стаєнно-вигульним типами утримання значно нижчі: ЕІ=11,11 % та 37,32 % відповідно.